

ДЕТСКА ГРАДИНА №38 "МАРГАРИТКА" -

община Варна

ж.к."Вл.Варненчик" до бл.20; пощ. код 9023

Тел. 0882/ 567-078, dg38margaritka@dg38margaritka.com

Утвърждавам!

Зап. № УВД-01- 7 / 15.09.2020 г.

Параскева Люцканова

Директор на ДГ № 38

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА

ДЕТСКА ГРАДИНА № 38 „МАРГАРИТКА”

Програмната система е приета с решение на Педагогически съвет Протокол № 7 /
14.09.2020 г.

2020 ГОДИНА

ВАРНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящата Програмна система е част от стратегията за развитие на ДГ №38 „Маргаритка” и е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел, разработена е в съответствие с изискванията чл. 70 от Закона за предучилищното и училищно образование, Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г. и чл. 29 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование.

Тя представлява цялостна концепция за развитие на децата от тригодишна възраст до постъпването им в I клас в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование и включва подходи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразно обща цел. Ръководи се от принципите за *отглеждане, социализация, обучение и възпитание* на децата: детето в центъра на педагогическото взаимодействие; осигуряване на равни шансове за всички деца при отчитане на индивидуалните темпове на детското развитие; дейностно интегриране на образователното съдържание по всички направления; развитие на социално значими качества и умения.

По своята същност тя е :

- интегрирана – осигурява функционирането на разработения образователен модел като завършен, единен и цялостен процес, съставен от оптимално обвързани елементи;
- интерактивна – реализира постигането на заложените в нея знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование, чрез активно участие в дейности, форми и действия, насочени към плавно разширяване и усложняване на образователното съдържание.
- иновационна – основава се на идеята за непрекъснато изменение и обновяване чрез включване на нови теоретични постановки и добри педагогически практики.

Програмната система е създадена да отговори на потребностите на съвременното предучилищно образование чрез умело съчетаване и създаване на условия за придобиването на компетентностите от всяко дете по всяко от образователните направления; да отчита спецификата на детската индивидуалност; да съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата и да осигурява ефективно педагогическо взаимодействие с децата в съответствие с ЗПУО и Наредба №5/03.06.2016г.

Разработена е по възрастови групи и по отделни образователни направления: Български език и литература, Математика, Околен свят, Изобразително изкуство, Музика, Конструирание и технологии и Физическа култура. В Програмната система образователното съдържание е разпределено балансирано, спазвайки принципите енциклопедичност, системност, холизъм, оптималност, спираловидност.

Основна цел на ДГ „Маргаритка”, като част от системата на предучилищното и училищното образование в Република България е да полага основите на учене през целия живот, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно – нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата, отчитайки значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.

Процесът на осъзнаване, приемане и подкрепа на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца, се осъществява чрез активно включване на ресурси, насочени

към приобщаване на децата със СОП и хронични заболявания. Прилагането на цялостни политики в подкрепа на личностното развитие на децата, съвместно с държавните и местни органи и структури на доставчиците на социални услуги, осигуряват планирането и конкретни дейности, заложи в Правилник за дейността на ДГ, Стратегията за развитие на ДГ и годишен план.

Програмната система има за **цел** да обедини в една цялостна концепция принципите, подходите и формите на педагогическо взаимодействие, както и механизма на взаимодействие между всички участници в образователния процес в детска градина № 38 „Маргаритка“ .

В ДГ №38 „Маргаритка“ се създава и осъществява устойчив модел за качествено образование, чрез непринудено съчетаване ценностите на детството с гъвкавостта на модерните образователни технологии. На децата се дава възможност не само да наблюдават, запомнят и възпроизвеждат, а и да мислят, действат, експериментират.

ДГ № 38 “Маргаритка” е образователна институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се отглеждат, възпитават и обучават деца от 3 годишна възраст до постъпването им в първи клас.

В единорядствие със семейството тук се полагат основите на цялостното развитие на детската личност, като се изгражда от ранна възраст готовност за желана промяна, умения за проява на собствен избор, на критично мислене и се осигурява приемственост в подготовката за училище, гарантираща развитие на индивидуално творческите способности и равен старт на всички деца.

Програмната система утвърждава необходимостта от предучилищно образование, основано върху съвкупността от човешкия опит в образованието и възпитанието на детето; постиженията на съвременната наука и националния опит; тенденцията за международно коопериране на образователните стратегии.

Предназначението на програмната система е да дава информация на родителите, учителите и всички заинтересовани страни за подходите и формите на педагогическо взаимодействие; разпределението на формите на педагогическо взаимодействие; тематичното разпределение за всяка възрастова група; механизмът на взаимодействие между участниците в предучилищното образование, които се използват. Тя създава най-обща представа за специфичния образ на детската градина, за психологопедагогическата атмосфера в нея и за възможностите, които предоставя за личностното развитие на всяко дете.

II. ВИЗИЯ:

- Място, където детето се чувства щастливо, защитено, разбрано и подкрепяно.
- Място за игра в непосредствен досег с природата.
- Предпочитана среда за 3-7 годишните деца, където се гарантира тяхното умствено, емоционално, социално, личностно и здравно-физическо състояние.
- Център за родителите, търсещи и намиращи подкрепа, съгласие, сътрудничество, педагогическа информация.
- Средище на хора, които обичат децата и професиите си, поддържат квалификацията си на съвременен равнище, стремят се към висока професионална реализация и са удовлетворени от работата си.

III. МИСИЯ:

- Да подкрепя и вярва в потенциалните възможности на всяко дете;
- Да създава благоприятна позитивна и развиваща среда на неговото израстване;
- Да внедрява иновативни и ефективни педагогически практики и в организацията на образователния процес;
- Да мотивира учителите да реализират в най-висока степен уменията и компетенциите си;
- Да стимулира и убеждава родителите и обществеността, че детската градина е значима и необходима среда на пълноценното развитие на детето от предучилищна възраст
- Да постави основите в личностното развитие на подрастващите като бъдещи граждани на Европа, съчетавайки добрите традиции и необходимостта от модернизация на образованието – в съответствие с идеите и плановете, определени от контекста на Стратегията „Европа 2020“.

IV. ЦЕННОСТИ:

Ценностите и принципите рамкирани от Закона за предучилищното и училищно образование са залегнали в настоящата стратегия:

- Следване на единната държавна политика за осигуряване на качествено образование.
- Даване на равен достъп до качествено образование на всяко дете и приобщаване.
- Недопускане на дискриминация в процеса на работа.
- Запазване и развитие на българската образователна традиция.
- Хуманизъм и толерантност
- Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език.
- Иновативност и креативност в педагогическите практики.
- Научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите.
- Прозрачност на управлението.

ОСНОВНА ЦЕЛ:

Полагане основите за учене през целия живот, в условия за физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на децата в процеса на педагогическо взаимодействие.

Основни акценти:

1. Създаване на условия за придобиване на компетентности по всяко образователно направление, посредством основната дейност - играта в процеса на педагогическото взаимодействие.
2. Отчитане спецификата на ДГ и на групата.
3. Творчески възможности и непрекъснато разширяващи се желания и потребности за активно действено участие на детето в процесите на взаимодействие със заобикалящия свят.

4. Взаимосвързаност в съдържателен план за личностно-ориентиран модел на образованието.

5. Придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности:

- речеви – за индивидуално езиково обучение и общуване на български език;

- социални – за проявяване на активност в съвременната обществена среда - саморегулация и самоконтрол, самостоятелност, коопериране, интегриране с другите, толерантност и интеркултурен диалог;

- когнитивни – за развиване на познавателните възможности на децата;

- културни – за запазване и развиване на националните традиции и културното израстване на личността.

6. Образование, социализация и възпитание на детето.

7. Осигуряване на игрова дейност във всички организационни форми.

Изградена въз основа на организационните и съдържателни аспекти, Програмната система гарантира изграждането и развитието на децата в условията на :

- личностна ориентация, осигуряваща равен шанс и качествено образование на всяко дете;

- развиваща образователна стратегия, базирана на основните принципи , заложи в Закона за предучилищно образование (2016 г.) в унисон с целите и съдържанието на стратегия „Европа 2020 г.“, утвърждаваща основните за „Учене през целия живот“, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, съзнателното, емоционалното и творческото развитие на децата;

- ориентираност към интереса и към мотивацията на детето към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

- насърчаване на познанието, теорията и практиката, основана на богатото детско въображение и емоционалност;

- осъвременено и балансирано педагогическо взаимодействие, насочено към детето;

- прилагане на педагогически технологии с ясно изразена интерактивна и иновационна насоченост, ориентирани по посока на самоутвърждаване на личността на детето и развиване на креативността му;

- възпитание, социализация и обучение на децата, гарантиращи овладяването на образователното съдържание по всички образователни направления;

- интегриране на тематичното съдържание, основано на естествени интегративни връзки между образователните направления;

- ранно откриване на заложибите и способностите на всяко дете;

• развиваща творческите способности на детето практика, ориентирана към продуктивна дейност.

• осигуряване на възможности на всяко дете да изразява собственото си мнение и да осъзнава и отстоява своята позиция.

V. ПРИНЦИПИ И ПОДХОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ИНСТИТУЦИЯТА

5.1. Принципи на педагогическото взаимодействие

Равен достъп	Всяко дете, постъпило в детската градина, има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му.
Сътрудничество	Успешната образователна и възпитателна политика се основава на широко участие в сътрудничество с други институции, родители и общественост
Отговорност	Всички членове на педагогическата колегия и помощно-обслужващия персонал носят отговорност за безопасността, благополучието и успехите на детето.
Гъвкавост	Образователната дейност е ориентирана към многобройните личностни потребности на детето предоставя възможности за свободен избор.
Единство многообразието	в Цялостният образователен процес се осъществява в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на образователната политика на детското заведение и общо културно-езиково пространство.
Новаторство	Административното ръководство и педагогическият екип са отворени за възприемане на нови подходи и философии с цел постигане на по-добри резултати и постижения в дейността.
Отчетност	Всички участници в образователната дейност отговарят и се отчитат за своите действия пред работодатели, контролни органи, родители и общественост с цел осигуряване на прозрачност, ефикасност, ефективност и резултатност.

5.2 .Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

Подходите на педагогическото взаимодействие са основополагащи за реализиране на програмната система и отразяват съдържанието; тематичните разпределения по образователните направления във всички възрастови групи; проследяването на индивидуалните резултати на детето от предучилищното образование; заложените идеи за ефективен механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование. Конкретният подход за всяка специфична ситуация е избор на педагогическия специалист на база личните професионални виждания на учителя от детската градина и е ориентиран към развитието на детето, поставянето му в центъра на образователно-възпитателния процес, съхраняване на личното му достойнство и запазване уважението към семейството му. В работата си учителите прилагат следните педагогически подходи:

- Личностен и индивидуален подход към всяко дете.
- Ситуационен и интегрален подход.
- Конструктивен подход.
- Използване на Е-обучение и технологии
- Кооперативно учене
- Креативност и успеваемост
- Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход
- Хуманно-личностен подход
- Комуникативно-експресивен и креативен подход
- Мултисензорен подход
- Синергетичен

5.3. Форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие в детската градина е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околната среда; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии и физическа култура)

Огромно значение за развитието на децата има играта, която е основният вид дейност в предучилищна възраст. Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина.

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- основна
- допълнителна

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Водеща иновативна педагогическа технология – проектна дейност, работа по мини-образователни проекти, различни по вид и времетраене.

Годишният календар е разпределен на учебна година, т.е. учебно време, което е от 15 септември до 31 май и неучебно време, което е от 1 юни до 14 септември.

5.3.1. Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича под формата на игра. Основна форма на педагогическо взаимодействие в ДГ № 38 „Маргаритка“ е *Педагогическа ситуация*

Същност на *ситуацията* – педагогическата ситуация е основната форма на педагогическо взаимодействие, която протича предимно под формата на игра. Тя се организира само в учебно време, чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личния предметно-практическият опит на детето в групата.

Приложение – Ситуацията се използва при реализиране на образователните направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии, физическа култура.

Разпределение на педагогическите ситуации – Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Времетраене на ситуацията – Продължителността на една педагогическа ситуация е в зависимост от възрастта на децата и варира от 15 до 20 минути за първа и втора възрастова група и от 20 до 30 минути за трета и четвърта възрастова група.

5.3.2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителите от ДГ № 38 и са свързани с цялостната организация на деня в детската група.

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности определени с държавния образователен стандарт за предучилищно образование, които допринасят за личностно развитие и разнообразяване живота на децата. Допълнителните форми се организират от учителите извън времето за провеждане на педагогически ситуации.

Видове допълнителни форми:

- Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата
- Дейности, организирани от детския учител в групата:
- Разходки до близка местност сред природата, наблюдения на обекти от околната среда, излети, туризъм;
- Творчески занимания по изкуствата (конкурси, изложби, ателиета);
- Тържества, развлечения, празници и концерти;
- Посещения на културно-масови и развлекателни мероприятия от други институции за децата – театри, изложби, музеи, концерти, художествени програми;
- Празнуване на рождени и именни дни;
- Игри - театрални, конструктивни, сюжетно-ролеви, подвижни, музикални, спортно-подготвителни, спортно-състезателни, на открито и др.
- Културно-развлекателни екскурзии - посещения на театрални постановки, изложби, музеи и др.
- Приказкотерапия – четене или слушане на литературни произведения;

- Дейности по проекти на методичните обединения;
- Съвместни дейности с родителите – ателиета, работилници, празници, тържества, концерти и др.
- Дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, определени от държавния образователен стандарт за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и разнообразяване живота на децата.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителите на ДГ № 38 извън времето за провеждане на педагогическите ситуации.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата както в учебно, така и в неучебно време.

5.4. Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие за деца със СОП:

• основните форми се провеждат от ресурсния учител и другите определени специалисти и се отразяват в дневника за личностна подкрепа;

• допълнителните форми се провеждат от учителите в групата и се отразяват в дневника на групата в „Допълнителни дейности и индивидуална работа“.

5.5. Средства, чрез които е предвидено да се реализират целите на програмната система са познавателните книжки на издателство „Бит и техника“ – поредица :

- материали за индивидуална работа на всяко дете – работни листи и познавателни книжки по всички образователни направления за децата от първа и втора група;
- познавателни книжки за индивидуална работа на всяко дете по образователни направления;
- книга за учителя за диагностика на входното и изходното равнище на постиженията на децата;
- работни листове за диагностика;
- методическо ръководство с разработка на включените в образователното съдържание теми по образователни направления – водещи цели за разработване на конкретни ситуации; очаквани резултати по отношение на знания, умения и отношения за достигането на които се работи по конкретна тема; ключови думи и понятия, с които децата да оперират; методически насоки и препоръки за разработване на темата; допълнителни материали за подпомагане и обогатяване на темата; предложения за интегриране на работата по темата за постигане на очакваните резултати по други теми и направления.
- сборник с художествени и други текстове и материали;

- CD с музика както по образователно направление Музика, така и за организиране на различни празници и развлечения.

V. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Формите на педагогическо взаимодействие са регламентирани в чл.22, ал.1 на Наредба № 5 за предучилищното образование. Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация. Допълнителните форми се организират от учителя съобразно потребностите и интересите на децата и за обогатяване и усъвършенстване на познанието. Минималният и максималният брой педагогически ситуации по възрасти са определени от ДОС.

ДГ № 38 „Маргаритка” определя максимален брой педагогически ситуации седмично, както следва:

- В първа група (деца от 3 до 4 години) – 11 +2 педагогически ситуации;
- Във втора група (деца от 4 до 5 години) – 13+2 педагогически ситуации;
- В трета група (деца от 5 до 6 години) – 15+2 педагогически ситуации;
- В четвърта група (деца от 6 до 7 години) – 17+2 педагогически ситуации.

Максимално допустимият брой основни педагогически ситуации до обяд за първа и втора група е не повече от две ситуации, а за трета и четвърта – не повече от три.

Продължителността на педагогическите ситуации е както следва:

- За деца от 3 до 4 години - не повече от 15 минути;
- За деца от 4 до 5 години - не повече от 20 минути;
- За деца от 5 до 6 години - не повече от 25 минути;
- За деца от 6 до 7 години - не повече от 30 минути.

В организацията на учебния ден съотношението между основната и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие е както следва:

- I група - 30:70.
- II група, подготвителна 5 годишни и подготвителна 6 годишни – 40:60.

Този режим е примерен и определените в него съотношения може да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

С цел качествената и ефективна организация на педагогическото взаимодействие и съобразно режима на деня, една педагогическа ситуация се провежда следобед. По време на педагогическата ситуация се включват „физкултурна минутка”, игри с пръсти, дихателни и зрителни упражнения/. Между две педагогически ситуации се провежда допълнителна форма за раздвижване, която е не по-малко от 10 минути и включва и дихателни и закалителни упражнения.

Педагогическите ситуации по образователно направление „Физическа култура” са три за всички възрастови групи. Продължителността зависи от възрастта на децата, съответстват на максималния обем образователно съдържание и не могат да превишават допустимата норма. Провеждането на едната от трите ситуации целогодишно се провежда на открито. Провежда се с деца, които нямат медицински противопоказания и при наличие

на подходящо облекло за сезона. В дъждовни, ветровити и студени дни „Физическата култура” се провежда във физкултурния салон.

Педагогическите ситуации, изискващи висока познавателна активност и умствено напрежение, се провеждат през първата половина на деня, в дните с най-висока работоспособност/вторник и сряда/.

През втората половина на деня освен педагогическа ситуация се провеждат познавателни, профилактични и оздравителни дейности. Закаляването на детето включва система от дейности: закалителни елементи през целия ден/широка аерация на занималните, правилно организирана разходка, физически упражнения, които се провеждат с леко спортно облекло в помещение или на открито и др/.

Особено внимание през целия ден да се отделя на рационалната организация на ежедневната двигателна активност. За големите групи се планират изнесени- на двора, на стадиона, в гората. За това способстват различните видове гимнастики, физически и профилактични упражнения, подвижни, спортни игри, спортни празници и развлечения, а за трета и четвърта група – походи и продължителни разходки в гората.

Педагогически ситуации седмично по възрастови групи и образователни направления съгласно

Наредба № 5 / 03.06.2016 г. за предучилищно образование

Направление	I група	II група	III група	IV група
<i>Български език и литература</i>	<i>1+1</i>	<i>2+1</i>	<i>2+1</i>	<i>3+1</i>
<i>Математика</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>Околен свят</i>	<i>1+1</i>	<i>2+1</i>	<i>2+1</i>	<i>2+1</i>
<i>Изобразително изкуство</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Музика</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Конструирание и технологии</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Физическа култура</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
Общо	13	15	17	19

Времетраене на ситуацията	15-20 мин.	15-20 мин.	20-30 мин.	20-30 мин.

- **Организацията е мобилна и варираща в зависимост от сезона, възраст на децата, конкретните теми и необходимостта от други промени в интерес на комфортното пребиваване на децата.**
- **Не се допуска намаляване на времетраенето на двигателната активност и детските игри или заместването им с други, статични дейности. За времето от 9.00 до 11.00 ч. могат да бъдат организирани до 3 ОФПВ**

VI. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Предучилищното образование се проследява от учителя на всяка възрастова група в съответствие с очакваните резултати от обучението, възпитанието и социализацията на децата по образователни направления. Показателите включват знанията, уменията и способностите на децата, проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по педагогическите направления.

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

В подготовителните групи за училище (5–7-години) акцентът при проследяване на резултатите е цялостното развитие на детската личност и придобиването на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешно преминаване на детето към училищно образование.

1. Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищното образование - в началото и края на учебната година.

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на детето се извършва 2 пъти през учебната година – в началото и края на учебното време.

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на дете, на което се оказва специална подкрепа, се извършва не по-рядко от 3 пъти през учебната година – в началото, в средата и в края на учебното време.

2. Методи за проследяване на резултатите от предучилищното образование

2.1. Наблюдение

Чрез наблюдението учителите събират много информация за постиженията и поведението на детето в различни житейски ситуации и режимни моменти от живота в детската градина. Този метод не натоварва детето, а в същото време дава възможност да бъдат наблюдавани и анализирани неговите реакции, поведение, взаимоотношения, знания, умения.

2.2. Познавателни задачи

- познавателни задачи със структуриран отговор – използват се при оценка на степента на възприемане, осмисляне и приложение на образователното съдържание;
- познавателни задачи със свободен отговор – използват се при оценка на степента на изпълнителски и художествени умения.

2.3.Продукти от дейността на децата

Проследяването на тези произведения има голямо значение за отчитане на развитието на детето, на неговата креативност и успеваемост. Информацията се събира чрез този метод текущо и обхваща целия престой на детето в детската градина. Част от тези продукти могат да се съхраняват в хартиен вариант, а друга част – в електронен вариант. Това са рисунки, приложения, конструктивни и хартиени модели, фигури от глина и пластилин и др.

2.4.Социометрични методи

Тези методи също намират приложение в детската градина, макар и в по-ограничени случаи. Чрез социограми и социоматрици се отчитат междуличностните отношения в дадена социална група. За кратък период от време може да се получи значителна информация за характера на междуличностните отношения, равнището на взаимодействие и различните подструктури в групата.

2.5.Портфолио

Чрез детското портфолио хронологично и автентично се проследяват развитието и постиженията на детето по предучилищно образование през целия предучилищен период от 3 г. до постъпване в училище. То проследява етапите, през които преминава детето и дава възможност на учителите и родителите да правят съответните изводи и да набелязват бъдещи стратегии и дейности. Чрез детското портфолио се систематизират, оценяват и анализират детското развитие и постижения, отчитат се и се стимулират уникалността на всяко дете, неговите потребности и силни страни.

3.Форми за отчитане на резултатите от предучилищното образование:

- протокол;
- записи в дневника;
- записи, снимки, материали, анализи, описания в портфолиото.

4. Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и отношенията, проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления.

5. Описание на резултатите от предучилищното образование -вписват се в дневника на групата и се отразяват в детското портфолио. Приета е единна, обща за цялата детска градина матрица за описване на индивидуалните резултати на децата в групата.

VII.МЕХАНИЗЪМ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Съгласно чл.2, ал.2 от ЗПУО участниците в образователния процес са децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите. Взаимодействието

между детската градина и семейството се гради на основата на сътрудничество, насочено към оказване помощ на родителите във възпитанието на техните деца, опазване и укрепване на физическото и психическо им здраве, развитие на индивидуалните им способности, а също и създаване на условия за включване на родителите в образователната дейност на детската градина.

ДИРЕКТОР:

- 1.Професионално подготвен в областта на педагогиката, управлението, финансовата теория и практика като условие за обмислени решения и отговорност за последствията от тяхното реализиране.
2. С умения да мотивира и стимулира учителската колегия не само да работи в съответствие със стратегията на ДГ, но и да намира удовлетворение от работата.
- 3.Да създава условия за непрекъснато взаимодействие между професионалния опит на педагозите и инициативата на родителите.
4. С обективна оценка на своето поведение и работа.
5. Да организира и осъществява политики и практики за учене през целия живот.

УЧИТЕЛ:

- 1.Да планира, организира и ръководи образователния процес при отчитане възрастовите, индивидуалните особености на децата,вкл. Децата както и възможностите за развитието им.
2. Да сътрудничи на други педагогически специалисти, други институции и организации и да работи в екип с родителите на децата за положително въздействие върху подрастващите и за утвърждаване авторитета на ДГ.

ЛОГОПЕД:

- 1.Логопедът провежда: обследване, диагностика и терапия на различни езиково- говорни нарушения при деца.
- 2.Съобразява се с възрастта на детето, равнището на индивидуалното и речевото му развитие, вида и степента на речевото нарушение.
3. Участва в екипите за личностна подкрепа.

ПСИХОЛОГ / ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТНИК:

- 1.Да наблюдава, оценява и осъществява подкрепа на психичното здраве и развитие на децата, разбирайки влиянието на психично здравните проблеми върху обучението и участие в преодоляването им.
- 2.Участва в изграждането на училищна политика за закрила на детето и за превенция на тормоза и насилията между децата, изграждането на позитивен психологически климат, подкрепа в създаването и институционалната култура на ценене на различията, толерантност, сътрудничество и взаимопомощ.
- 3.Участва в екипите за личностна подкрепа.

РЕСУРСЕН УЧИТЕЛ:

- 1.Определя конкретните образователни цели за децата със СОП за всяка учебна година съвместно с учителя и участва в структурирането и провеждането на педагогическата ситуация с оглед оптималното постигането на образователните цели.

2. Съдейства за организиране и адаптиране на образователната среда за ефективно включване на децата със СОП в образователния процес.
3. Запознава родителите с принципите на приобщаващото образование на децата със СОП, с правата и задълженията им.
4. Планира и провежда партньорската дейност с другите педагогически специалисти като част от екипната работа за обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца с цел повишаване на ефективността от педагогическите подходи.
5. Участва в екипите за личностна подкрепа.

РОДИТЕЛ:

1. Да изгражда позитивно отношение към образованието и учителя като можещ субект, който чрез своите личностни и професионални компетенции е призван да реализира ново равнище на българското предучилищно образование.
2. Да приобщава своето дете към овладяване на ценностите на семейната общност, на националните и общочовешки ценности.
3. Да създава условия за правилно физическо и здравно-хигиенно развитие на детето.

ДЕТЕ:

1. Да знае своите права и задължения като условие да израсне социално отговорен възрастен.
2. Уважавайки и защитавайки своите права, детето да уважава и правата на другите.

В основата на механизма за взаимодействие са принципите за сътрудничество и взаимодействие, позволяващи реализирането на следните задачи:

1. Установяване на контакт с членовете на семейството и съгласуване на възпитателното взаимодействие с детето.
2. Приобщаване и включване в дейностите на детската градина.
3. Проучване и обобщаване на добрия опит в семейното възпитание.
4. Повишаване на педагогическите компетенции на родителите.

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

Смятаме, че е необходимо в програмната система на детската градина да се отдели темата за приобщаването на детето в нейния по-широк контекст. В съвременния живот темата за приобщаване се превърна в универсална и общочовешка, решаването на която е мяра за хуманизъм и етика на дадено общество. Приобщаването на едно дете и неговите

родители в живота на детската общност включва освен децата със СОП и децата, които се отличават по етнос, култура, непълни семейства, деца отгледани от един родител или от други членове на семейството, или настойници и т.н. Всички тези деца, израснали в различна среда и култура – имат специфични и специални потребности. От друга страна темата за приобщаване трябва да бъде разгледана през различните призми – морална, духовна, етична и образователна.

Ако погледнем нашето общество, то е съчетание от многообразие, не е моделирано, така, че да изолира различията. Не живеем на улици, по които се разхождат хора с един и същ пол, цвят на кожата, или език.

Затова и нашето разбиране по тази тема, представено в програмната система, е базирано върху уважение на различията и отхвърляне на предразсъдъците.

Необходима е подкрепа на родителите, за да знаят как да говорят с детето си за различията. Какъв език да използват? При такива ситуации в детската градина, могат да се поканят специалисти от подпомагащи професии (психолози, специални педагози, ресурсни учители, логопеди, социални работници и др.). В процеса на приобщаване и преодоляване на затрудненията на детето е необходимо по-ранно, навременно и пълноценно сътрудничество между родителите и съответните специалисти.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директорите и другите педагогически специалисти и родителите в детската градина се създават условия за постигане на целите на детската градина – за възпитание, социализация, отглеждане, обучение, на децата, както и за формиране на положително отношение към детската градина и училището.

1. Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи:

индивидуални и групови форми на работа.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

- на ниво групата – родителски актив, комитет и т.н.
- на ниво детската градина – Обществен съвет.

1.1. Индивидуални форми на сътрудничество

1.1.1. Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.

Провеждат се по договаряне между учителя и родителя. По графика за консултиране и провеждане на индивидуални родителски срещи, или детският учител би могъл да предложи време в което няма деца в групата(сутрешните часове; или късния следобед) или в групата е осигурено присъствие на друго отговорно лице от детската градина. По този начин детският учител не нарушава правата на децата и своите задължения по длъжностната характеристика, Правилника за вътрешния ред и осигурява защитеност на децата в групата.

За децата, които постъпват за първи път в детската градина срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. По време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да говорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата запознава родителя със специфични регламенти за работа в групата.

Във връзка с целта на срещата, разговорите могат да бъдат:

- *Първоначален и опознавателен разговор* – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето.
- *Информативни разговори* – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се в началото и края на учебната година.
- *Рутинни разговори* с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване знания и умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

1.1.2.Индивидуална консултация - По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказе варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

- По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

1.1.3 Съобщения - устно известяване за събития или инициативи в ДГ или в групата. В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения – разговор по телефон, съобщения чрез социалните мрежи и др.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения – поставени в кът за съобщения за родителите.

1.2. Групови форми на сътрудничество с родителите

1.2.1. Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала.

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която се представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености

на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и на децата в групата. Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- правила в детската група (първа възрастова група);
- специфични особености във физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето – за втора и трета възрастови групи;
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище; готовност за учене – за подготвителна група.

1.2.2. Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация. Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;
- група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група родители на надарени деца;
- група на татковците и др.

1.2.3. Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят“ традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

1.2.4. Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи,

способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог- ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация.

В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема.

Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления. Значението на включването на родителя има тристранен характер: за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;

- за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.
- за детските учители в групата – за успешното постигане на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

За изпълнението на поставените задачи се прилагат следните форми и методи:

- Индивидуални срещи в удобно за двете страни време, на които родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на детето, а учителят пък ги запознава с правилата в групата, в детската градина и техните задължения
- Устни съобщения - телефон, скайп
- Писмени съобщения - е-майл, sms.
- Формиране на единомислие между учителите и родителите за целите и задачите на възпитанието и обучението на децата;
- Непрекъснат анализ на процеса на взаимодействие между семейството и детската градина, с оглед неговата ефективност;
- Индивидуално и групово консултиране;
- Наблюдение от родителите на ситуации и други режимни моменти, както и пряко участие в тях;
- Привличане на семейството към различни форми за съвместни дейности с децата и учителите;
- Установяване на партньорски взаимоотношения;
- Анкетиране;
- Беседи с членовете на семейството;
- Педагогическа просвета за родителите;
- Общи и групови родителски срещи;

- Интервю;
- Съвместни развлечения;
- Информация за родители на сайта на детската градина и родителските табла.
- Открити практики в групите;
- Присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование;
- Тематични празници и развлечения;
- Съвместна работа по проекти;
- Съвместна работа за изяви на децата – конкурси за детско творчество, концерти, работилници, празници и други събития;
- Разходки, излети, екскурзии с групата;
- Тренинги;
- Инициативи на родителския актив;
- Взаимодействие с Обществения съвет;
- Сайт на детската градина, Фейсбук групи, Classroom - в GSuite
- Портфолио на деца, учители, детска градина

Конкретните планирани форми на взаимодействие с родителите и календара на провеждането им са отразени в годишния план на дейността на детската градина за 2020 /2021 учебна година

Освен основните форми на работа непрекъснато взаимодействие с родителите се осъществява при:

- Ежедневните непосредствени контакти, когато родителите водят и вземат децата.
- Запознаването на родителите с информацията, подготвена от специалисти или учители.
- Неформални беседи по въпросите на възпитанието и развитието на децата, в планирани срещи на родителите с учителите или специалистите, за да обсъдят постигнатите успехи, независимо от конкретните проблеми.
- Политиките на ДГ № 38 „Маргаритка“, включват **регламентирано участие** на всички групи участници в образователния процес, в управлението и контрола му – деца, учители, родители, училищно настоятелство, обществен съвет, правителствени и неправителствени институции и организации.

Участници в процеса на предучилищно образование

- преки участници в предучилищното образование са децата, учителите, директорът, помощник-възпитателите. Участието им в предучилищното образование се осъществява в основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие. Учителите носят отговорност за всички резултати от образователния процес. Директорът носи отговорност за създаването на всички необходими условия за успешен образователен процес и спазването

на законодателството в цялостната дейност на детското заведение. Помощник-възпитателите подпомагат учителите в процеса на формиране на здравно-хигиенни и културни умения;

· непреки участници в предучилищното образование са родителите на децата. Взаимодействието с тях се осъществява приоритетно в допълнителните форми на педагогическо взаимодействие.

· външни участници, имащи отношение към предучилищното образование са всички институции, органи, правителствени и неправителствени организации, които имат финансови, правни или контролни функции и взаимоотношения с детската градина. Връзките им с детското заведение се осъществяват чрез регламентирани от закона правомощия и форми на взаимодействие.

Връзки и взаимодействие

· Взаимодействие с родителската общност

Семейството, като уникална възпитателна среда, и детското заведение, като специфичен възпитателен феномен, са взаимно допълващи се страни в образователния процес в детската градина, които си върху основата на взаимно доверие, разбиране, взаимно уважение, непрекъснат диалог за реализиране на общите образователни цели.

· Външни връзки:

- Детската градина осъществява взаимодействие с институции, имащи отношение към предмета на дейност както следва:
 - община Варна – първостепенен разпоредител с бюджет: работни срещи, съвещания, обществени мероприятия, обсъждания, събития, празници, благотворителни инициативи и др.;
 - Регионално управление на образованието – Варна: кореспонденция, работни срещи, методически съвещания, методически указания, проверки, образователни събития, образователни форуми и др.;
 - Регионална здравна инспекция – проверки, указания;
 - Българска агенция по безопасност на храните – проверки, указания;
 - РСРБЗН – проверки, указания, съвместни мероприятия (посещения, организиране на конкурси и изложби на детска рисунка и др.);
 - III РПУ – Варна: обследване за мерки за безопасност, проверки, указания;

Детската градина осъществява взаимодействие с институции и организации, с цел закрила и защита правата на детето:

- РЦПППО;
- Дневен център за деца с увреждания: предоставяне на родителите безплатна възможност за ползване услугите на специалисти за личностна подкрепа;
- Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“ – в предвидените от закона случаи;
- Фондация „Вижън“

Календарът на планираните форми на взаимодействие с различните общности е разработен и утвърден в Годишен план за дейността на ДГ № 38 „Маргаритка“ -Варна и План за работа с родителите на ДГ №38 „Маргаритка“ - Варна за учебната 2020/2021 г.

